

[Etusivu](#)
[Ajankohtaista](#)
[Henkilöstö](#)
[Markkinointiviestintä](#)
[Toimintaympäristö](#)
[Liiketoiminta](#)
[Finnnet-ryhmä](#)
[Finnnet Oy](#)
[Tytäryhtiöt](#)
[Toimipaikat](#)
[Tuotteet](#)
[Prosessit](#)
[Projektit](#)
[Työryhmät](#)
[Alar-tietopar](#)

SANASTO

SANAKIRJA

Tästä pääset koko konsernin henkilöstön käyttöön tarkoitettuun MOT-sanakirjaan:

[MOT-sanakirja >>](#)

TERMISTÖ

A

A-tilaaja: Puhelun soittaja. A-numero on puhelinnumero, josta soitetaan.

A-liityntä (A-interface): Liityntä MSC:n ja BSC:n välissä

ACU, AUC (Authentication Centre): hoitaa salauksen- ja tilaajantunnistuksen

ADSL (Asynchronous Digital Signal loop/Asynchronous Digital Subscriber Line, tai näiden kombinaatio): asymmetrinen digitaalinen tilaajaliittymä mahdollistaa nopeat datayhteydet tavallista puhelinjohtoa pitkin tilaajalta operaattorille. Asymmetrisyys tarkoittaa tässä sitä, ettei kanava tilaajalta operaattorille päin ole yhtä nopea kuin kanava operaattorilta tilaajalle.

AIN (Advanced IN): oli tarkoitus tehdä älyverkoista palvelu-, kytkentä- ja laitteistoriippumattomia

ANSI (American National Standards Institute): vastaa ensisijaisesti telekommunikaatio standardoinnista USA:n sisäisessä nfrastruktuuriissa. ks. lisätietoja: <http://www.ansi.org>

AOC (Advice of Charge): Maksuosoitus, ISDN-lisäpalvelu

ATDMA (Advanced Time Division Multiple Access): TDMA:n jatkokehitetty versio

ATM (Adynchronous Transfer Mode): pienten vakiomittaisten pakettien välittämiseen perustuva nopea tiedonsiirtomenetelmä

ATM Forum (Asynchronous Transfer Mode Forum): Kansainvälinen foorumi, joka keskittyy ATM-tekniologian käyttöönoton tukemiseen. ks. lisätietoja: <http://www.atmforum.com>

AXE: Ericssonin valmistaman puhelinkeskuksen tuotenimi. Operaattoreilla on puhelinkeskuksia ja asiakkailta on puhelinvaihteita.

B

B-ISDN (Broadband ISDN): laajakaistainen digitaalinen monipalveluverkko

B-tilaaja: Numero (tilaaja) johon A-tilaaja on soittanut

BISDN (Broadband Integrated Services Digital Network)

BP (Business Phone) tuotenimi: Ericssonin valmistamia puhelinvaihteita

BRI (Basic Rate ISDN): ISDN-perusliitäntä, koostuu kahdesta B-kanavasta (á 64 kbit/s) ja merkinantoon käytetyt D-kanavasta (16 kbit/s)

BSC (Base Station Controller): tukiasemaohjain ohjaa matkapuhelinjärjestelmässä tukiasemien toimintaa

BSS (Base Station Subsystem): Tukiasema-alijärjestelmä sisältää tukiasemaohjaimen ja joukon tukiasemia

BTS (Base Transceiver Station): tukiasema

BGGSN (Billing Gateway GPRS Support Node)

C

CA (Certificate Authority): A trusted third-party organization or company that issues digital certificates used to create digital signatures and public-private key pairs. The role of the CA in this process is to guarantee that the individual granted the unique certificate is, in fact, who he or she claims to be.

CC: Call Center

CDMA Development Group (CDG)(Code Division Multiple Access): cdmaOne -standardin kannattajat, jotka promotoivat IS-95:sta, Motorola/Qualcommin cdma-sovellusta. ks. lisätietoja: <http://www.cdg.org>

CDMA (Code Division Multiple Access): hajaspektritekniikkaan perustuva radiokanavan jakotekniikka

CDR (Call Data Record): Puhelinkeskuksesta puhelun liittyvä puhelutietue. Tehdään joka puhelusta.

CEC (Comission of European Communities)

CEIR (Centralised EIR): yleinen lista puhelinkoneista (sijaitsee Dublinissa)

CIF (Cells in Frame): tapa kuljettaa ATM-soluja esim. ethernet-kehyksissä

CLIP (Calling Line Identification Presentation): A-tilaajan numeron näyttö. ISDN-lisäpalvelu

CLIR (Calling Line Identification Restriction): A-tilaajan numeron näytön esto. ISDN-lisäpalvelu

CM (Connection Management): Yhteyden hallinta on GSM:n kolmoskerros, eli verkkokerros. CM-kerros hallitsee kaikkia toimintoja, joita tarvitaan piirikytkentäisen puhelun hallintaan GSM-verkossa.

CPE (Customer Premises Equipment): Asiakaspäätelaite

CTI (Computer Telephony Integration): Sovelluksia, jotka ovat tyypillisesti rakennettu CLIP ISDN-lisäpalvelun ympärille. Esim. haetaan ulkoisista tietokannoista puhelinnumeron perusteella asiakaspalveluun soittavan asiakka tilauskanta.

CTIA (Cellular Telecommunications Industry Association): tukee USA:n matkapuhelinteknologiaa.

D

DAC (Digital-to-Analog-Converter): DAC tai D/A muuttaa digitaalisessa esitysmuodossa olevan signaalin analogise esitysmuotoon.

DCS (Digital Cordless System): digitaalinen GSM-tekniikkaan perustuva solukkopuhelin

DCS 1800 (Digital Cellular System 1800 Mhz): GSM-järjestelmän laajennus, joka toimii 1800 MHz:n taajuudella

DDI (Direct Dialing In): ohivalinta

DECT (Digital European Cordless Telecommunications): Eurooppalainen standardi langattomalle digitaaliselle puhelimelle

DMT (Discrete MultiTone): ADSL:n käyttämä ja standardoitu modulointitapa

DSLAM (Digital Signal Loop Access Multiplexer): "solmulaite", johon tilaajien ADSL -yhteydet kerätään

DVMRP (Distance Vector Multicast Routing Protocol): IP-verkossa käytettävä multicast-reititysprotokolla, eli protokolla, joka osaa laskea lyhyimpiä reittejä multicast-liikenteelle.

E

EIR (Equipment Identity Register): lista puhelinkoneista (musta, harmaa ja valkoinen)

ERMES (European Radio Messaging System): toisen sukupolven digitaalinen henkilöhakujärjestelmä

Ethernet: Eräs lähiverkkototeutus

ETSI (European Telecommunications Standards Institute): Euroopan telealan standardointilaitos ks. lisätietoja:
<http://www.etsi.fr>

F

FDM (Frequency Division Multiplexing): taajuusjakoinen kanavointi

FDMA (Frequency Division Multiple Access)

FITL (Fiber-In-The-Loop): kuitutilaajaliittymä, tarkoittaa kaikkia niitä tilaajaliittymäteknikoita, joissa kuitu pyritään viemään mahdollisimman lähelle tilaajaa.

FPLMTS (Future Public Land Mobile Telecommunication System)

Frame Relay: Kehysvälitteinen tiedonsiirtotekniikka, kehitettiin alunperin tehostamaan hitaan ja raskaan X.25 - tekniikan käyttöä

FTTC (Fiber-to-the-Curb): kuitu jalkakäytävälle, eli kuitu vietään keskuksesta talon eteen jalkakäytävälle sijoitettuun keskittimeen, josta loppu matka asiakkaalle vedetään esim. puhelinjohtoja hyväksi käyttäen.

FTTH (Fiber-to-the-Home): kuitu kotiin, eli kuitu tuodaan aina talon alakertaan saakka.

FTTN (Fiber-to-the-Node): kuitu solmuun, eli kuitu tuodaan etäsolmulle

G

GGGSN (The Gateway GPRS Support Node)

GMSK (Gaussian Minimum Shift Keying): digitaalinen radiosignaalin modulointitapa

GSM (Global System for Mobile communications)

GPS (Global Positioning System): maailmanlaajuinen satelliittipaikannusjärjestelmä

GSM (Global System for Mobile communications): yleiseurooppalainen matkapuhelinstandardi

GPRS (General Package Radio Service): pakettikytkentäinen datasiirto on tekniikka, joka nopeuttaa tiedonsiirtoa olemassa olevassa gsm-verkossa.

H

HDSL (High-bit-rate Digital Subscriber Line): tarjoaa symmetriset nopeudet molempiin suuntiin

HLR (Home Location Register): tilaajien kotirekisteri esim. DNA-tilaajat

HSCSD (High Speed Circuit Switched Data): nopea datansiirtotapa GSM- ja DCS -verkkoihin

I

IDD (International Direct dial): ulkomaanpuhelu

IGMP (Internet Group Management Protocol): Internet protokolla, jota käytetään multicast-ryhmään liittymiseen j ryhmätietojen vaihtoon

IN (Intelligent Network): älyverkko on tietoliikenneverkon rakenne, joka tekee uusien palveluiden ja ominaisuuksien toteuttamisen joustavaksi.

IMEI (International Mobile Equipment Identity): kansainvälinen matkapuhelimen tunnistenumero (puhelinkonekohtainen)

IMSI (International Mobile Subscriber Identity): kansainvälinen puhelintilaajien tunnistekortti, 14 numeroa pitkä tunniste, joka on SIM-kortilla

IMT-2000 (International Mobile Telephony 2000): ITU:n nimi vaikeasti suuhun taipuvalle FPLMTS:lle, joka tarkoittaa uutta 2000-luvun kansainvälistä matkapuhelinjärjestelmää

IP (Internet Protocol): Alunperin Yhdysvaltain puolustusministeriöstä alkunsa saanut dataverkkojen protokolla, jota käytetään mm. internetissä.

IS-95: Yhdysvalloissa käytössä oleva Qualcomin kehittämä ja patentoima kapeakaistainen CDMA-matkaviestinjärjestelmä

ISDN (Integrated Services Digital Network): digitaalinen monipalveluverkko

ISP (Internet Service Provider): internet-operaattori

ISUP (ISDN user part): SS7:n signaalointiprotokolla

ITU (International Telecommunication Union): kansainvälinen YK:n alainen tiedonsiirron yhteistyöelin

IVR (Interactive Voice Response): Laite, joka osaa joko puheohjattuna tai DTMF -merkinannolla soittaa viestejä, mahdollisesti jopa ottaa tilauksia vastaan.

L

LAN (Local Area Network): lähiverkko, yleensä yhden talon sisällä luikerteleva dataverkko

LAPDm (Link Access Protocol on Dm channel): GSM ohjauskanavalla käytetty virheenkorjausprotokolla

LD (Long Distance): kaukopuhelu

LMDS (Local Multipoint Distribute Services): laajakaistainen langaton järjestelmä, jolla olisi tarkoitus tarjota kuvariksi myös laajakaistaisia datapalveluita ainakin toiseen suuntaan.

LPC (Linear Predictive Coding): eräs paljon käytetty puheen pakkausalgoritmi

M

MAP (Mobile Application Part): GSM standardin korkean tason protokolla

MBS (Mobile Broadband System)

MD110: Tuotenimi, Ericssonin valmistamia puhelinvaihteita

Modeemi: Muuntaa lähetävässä päässä tietokoneelta saadun digitaalisen datan analogiseen muotoon (moduloi) ja vastaanottajapäässä päinvastoin (demoduloi)

MoU (Memorandum of Understanding): sopimus yhteisymmärryksestä, GSM MoU:lla joukko operaattoreita ja valmistajia sitoutui GSM-järjestelmän taakse

MS (Mobile Station): matkapuhelinverkon liikkuva päätelaite, matkapuhelin

MSC (Mobile Switching Center): GSM-keskus

MSCP (Mobility Service Control Point): osa UMTS-järjestelmän ohjaustasoa

MSDP (Mobility Service Data Point): osa UMTS-järjestelmän ohjaustasoa

MSISDN (Mobile Subscriber ISDN number): puhelinnumero, johon soitetaan

MTP (Message Transfer Part): osa SS7 signaalointimenetelmää

MTX (Mobile Telephone Exchange): matkapuhelinverkon keskus

N

NNAMP (Nokia Artus Messaging Platform)

NDW (Network Data Warehouse): Nokian liikenteen raportointityökalu

NMS (Network Management System): Nokian verkon valvontajärjestelmä

NMT (Nordic Mobile Telephone) yhteispohjoismainen analoginen matkaviestinverkkostandardi, josta on olemassa versiot 450 ja 900 MHz alueille

NSP/X Nokian radioverkkosuunnitelutyökalu

NSS (Network and Switching Subsystem): keskusjärjestelmä GSM-verkossa, sisältää keskukset ja eri rekisterit (tietokannat)

NT (Network Terminal): verkkopääte

O

O&M (Operations and Maintenance): Operointi ja huolto, televerkkojen hallinnasta perinteisesti käytetty termi

OMG (Object Management Group): ISO:n hajautettua tietojenkäsittelyä varten kehittämä malli. OMG on kansainvälinen yli 600 jäsenyrityksen muodostama konsortio

ONU (Optical Network Unit)

OPGW (Optical Ground Wire)

OSI (Open Systems Interconnection)

OTA (Over The Air)

OTS (Opportunity to see): kuinka monta kertaa kohderyhmään kuuluvalla on ollut mahdollisuus havaita ilmoitus

P

PAD (Packet Assembly/Dissassembly): sovitin sarjamuotoisen datavirran siirtämiseksi x.25 pakettiverkossa

PCMCIA (Personal Computer Memory Card Interface Association)

PCN (Personal Communications Network) erityisesti englannissa käytetty nimitys DCS 1800 järjestelmälle

PCS-1900 (Personal Communication System): Yhdysvalloissa on käytössä PCS-1900, joka on kuin DCS-1800, mut käytössä olevat kanavat ovat 100 MHz korkeammalla

PDH (Plesiochronous Digital Hierarchy): Vanhempi transmissio -eli siirtojärjestelmä. Käytössä televerkoissa edelleen laajasti.

PDN (Public Data Network): taloverkko, esim. LAN

PDP (Packet Data Protocol)

PLMN (Public Land Mobile Network): mobiilipuhelinverkko

PRA (Primary Rate Access) ks. 30B+D (kohta 1...)

PRI (Primary Rate Interface) ks. 30B+D (kohta 1...)

PSTN (Public Switched Telephone Network): yleinen puhelinverkko

PTM (Point to Multipoint)

PTP (Point to Point)

PUK (PUC): (Personal Unblocking Code): henkilökohtainen koodi, jolla saadaan SIM-kortti toimintaan, jos se on sulkeutunut väärän PIN:in syöttämisestä

Q

Q.931: Standardi, joka määrittelee ISDN-liittymän merkinannon verkkotason

QCS (Quality Control System): puhelinverkon laadunvalvonta ohjelma

QoS (Quality of Service)

QPSK (Quadrature Phase Shift Keying): digitaalinen vaihesiirto

R

RAL (Radio Access Link): UTM-verkon radiolinkkiosa

RDS (Radio Data Signalling)

RLE (Run Length Encoding): koodausjärjestelmä, joka tallettaa peräkkäiset samanlaiset merkit lyhyempään tilaan

RLP (Radio Link Protocol): OSI-tason 2 virheenkorjaava protokolla radiodataliikennettä varten

RPE (Regular Pulse Excitation Analysis): eräs puheen koodaukseen liittyvä algoritmi

RSS (Remote Subscriber Switch): etäistilaajaporras

Ryhmäskripti: Samantyyppiset palvelut muodostavat älyverkon palveluissa aina ryhmän ja käyttävät samaa ryhmäskriptiä, esim. ilmaispuhelut, luottokorttipuhelut.

S

SACF: (Single Association Control Function) älyverkon komponenteilla voi olla yksi tai useampi samanaikainen yhteys toisiin fyysisiin komponentteihin. Usean toisistaan riippuvan yhteyden tapauksessa kutakin yksittäistä yhteyttä ohjaa SACF.

SCCP (Signalling Connection Control Part): osa SS7 signaalointistandardia

SDH (Synchronous Digital Hierarchy): transmissiojärjestelmä

SDSL (Symmetric Digital Subscriber Line): HDSL:stä kehitetty versio, joka toimii nimensä mukaisesti symmetrisellä samalla nopeudella molempiin suuntiin. Erona HDSL:n käytössä on vain yksi kuparipari.

SGSN (The Serving GPRS Support Node)

SIM (Subscriber Identity Module): tilaajan tunnistekortti matkapuhelimessa

SMS (Short Message Service): lyhytviestipalvelu

SMSC (Short Message Service Centre): lyhytsanomakeskus tekstiviestin välitykseen

SNMP (Simple Network Management Protocol): ehkä maailman levinnein verkonhallintaprotokolla, joka sai alkunsa internet-maailmasta

SS7, C7 (Signalling System No. 7): digitaalisen puhelinverkon merkinantojärjestelmä

STM (Synchronous Transfer Mode)

T

TA (Terminal Adapter): päätesovitin, jolla kytketään ISDN-suosituksista poikkeava päätelaite ISDN-verkkoon

TCAP (Transaction Application Connection Part): GSM-standardin tietoliikenneprotokolla

TCP (Transmission Control Protocol): TCP/IP-protokollaperheen OSI-mallin kuljetuskerrokselle sijoittuva luotettava yhteydellinen kuljetusprotokolla.

TDD (Time Division Duplex): tapa hoitaa aikajakoisesti kaksisuuntainen liikenne. Käytössä GSM:ssä

TDM (Time Division Multiplexing): aikajakoinen kanavointi

TDMA (Time Division Multiple Access): tietoliikennekanavan aikajako

TETRA (Trans-European Trunked Radio): toisen sukupolven digitaalinen suljettu radioverkko (mm. viranomaisten käyttöön)

TINA (Telecommunications Information Networking Architecture): arkkitehtuuri, jonka tarkoituksena on yhdistää datamaailma ja puhelinmaailma, ja mahdollistaa laajakaistaisten palveluiden tarjoaminen laajakaistaisissa verkoissa kuten UMTS:ssa.

TMN (Telecommunications Management Network): ITU-T:n standardi, joka määrittelee digitaalisten tele- ja dataverkkojen hallinnan.

TMSI (Temporary Mobile Subscriber Identity): väliaikainen numero, jota käytetään tilaajan oikean identiteetin (IMSI) salaamiseksi radiotiellä

TRAU (Transcoder Unit): nopeuden muunnoslaite, joka muuttaa GSM-järjestelmän ja lankaverkon välillä puhekanavien nopeuksia

TUP (Telephony User Part): puhelinkäyttäjäosa

U

UUDSL (Unidirectional HDSL): HDSL:stä kehitetty versio, joka toimii yksisuuntaisesti

ul (UpLink): suunta matkapuhelimesta tukiasemalle päin

UMTS (Universal Mobile Telecommunications System): on kolmannen sukupolven matkapuhelinstandardi, jonka uskotaan korvaavan nykyään käytettävän gsm-standardin 2000-luvun alkuvuosina. Umts tuo maailmanlaajuiseen langattomaan viestintään hyvin nopean datasiirron. Umts-standardiin pohjautuvilla kännyköillä voi puhumisen lisäksi myös muun muassa lähettää liikkuvaa kuvaa ja siirrellä web-aineistoa. Umts on EU-maiden ja Japanin ajama standardi, kun taas Yhdysvallat suosii CDMA 2000 -nimistä tekniikkaa.

UNI (User to Network Interface): verkon ja käyttäjän rajapinta

UPT (Universal Personal Telephone): älyverkkopalvelu, joka mahdollistaa yhden numeron kautta tavoitettavuuden useaan päätelaitteeseen sekä lankaverkon että langattoman verkon puolelle.

U-rajapinta: käyttäjärajapinta, rajapinta ISDN-keskuksen ja verkkopäätteen välissä

USSD (Unstructured Supplementary Service Data)

V

VADSL (Very High Speed ADSL): ADSL:stä kehitetty sen nopeampi versio. Vastaa VDSL:ää

VAS (Value Added Service): lisäarvopalvelut, esim. Infopalvelut, SMS-viestintä matkapuhelimeen

VDSL (Very High Data Rate Digital Subscriber Line): nopea digitaalinen tilaajaajohto mahdollistaa erittäin nopeat datayhteydet talavista puhelinjohtoa pitkin tilaajalta operaattorille.

Verkonmerkinanto: Verkonmerkinantoa käytetään keskusten välillä yhteyden avaamiseen, tarkkailuun ja sulkemiseen.

VLR (Visitor Location Register): tilaajien vierailijarekisteri

VMS (Voice Mail System)

VOD (Video on Demand): Tilausvideolla tarkoitetaan järjestelmää, jolla voidaan asiakaskohtaisesti tilata esim. elokuvia digitaalisessa muodossa käyttäen hyväksi jotain laajakaistaista tilaajaliittymää.

VoIP (Voice over IP): IP-puhe tai puheensiirto IP-protokollan päällä

VoT (Televoting): puhelinäänestys, älyverkkopalvelu

VPN (Virtual Private Network): Virtuaalinen yritysverkko

Vuokrakupari: Paikalliselta kupariverkon omistajalta (esim. teleoperaatori) vuokrattu kupari, jolla "last mile" tyypillisesti toteutetaan asiakkaalle liittymätuotteiden yhteydessä.

W

WAP (Wireless Application Protocol): määrittelee matkapuhelinten ja muiden langattomien laitteiden kytkemisen internetiin. Verkkoon on kännykällä päässyt aiemminkin, mutta yhtenäistä standardia ei tarkoitukseen ole löytynyt. Wap-puhelimella voi käyttää www:tä, uutisryhmiä tai sähköpostia. Sen ansiosta puhelimen avulla voi esimerkiksi varata lentolippuja, tiedustella aikatauluja, käyttää uutispalveluita tai hoitaa pankkiasioita. Wap-standardia voidaan käyttää myös tulevaisuuden multimediakännyköissä, mikä mahdollistaa monipuolisemmat käyttöliittymät.

WCDMA (Wideband Code Division Multiple Access): tekniikka, johon UMTS-verkot tulevat perustumaan. Erona tavalliseen CDMA:han on suurempi siirtokapasiteetti, parempi laatu, pienempi tehonkulutus ja noin kaksi kertaa suurempi taajuusalue.

WLL (Wireless Local Loop): langaton tilaajaliittymällä voidaan muodostaa radiotietä pitkin kapea- tai laajakaistaise puhelin- ja datapalvelut tilaajalle.

WS (WorkStation): työasema sisältää TMN:ssä työasematoiminnot

WWW (World Wide Web)

X

X.25 Standardoitu pakettivälitteinen datasiirtoverkko

Muita sanastoja

- Paikannussanasto

03/01/05 15:37

[Oiva-tietoa](#) [Poistu](#)